

TER BESLISSING

Datum
30 oktober 2024

Onze referentie
BZ2408134

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uitertlijk bij
1 november 2024

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M
Bescherming persoonlijke levenssfeer
R, Bescherming persoonlijke levenssfeer
Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Groeiplan Moldavië

Aanleiding

- Op 9 oktober presenteerde de Europese Commissie een mededeling over een Groeiplan voor Moldavië en een bijbehorend voorstel tot een verordening voor de oprichting van een Hervormings- en Groeifaciliteit waarmee 1,785 miljard euro beschikbaar wordt gesteld voor Moldavië voor de periode 2025-2027.
- Deze kabinetsappreciatie vervangt het BNC-fiche, in verband met snelle besluitvorming in de Raad.

Geadviseerd besluit

- Uw akkoord met bijgaande kabinetsappreciatie en verzending hiervan naar de Kamer mede namens minister Heinen, na goedkeuring door de ministerraad van 11 november.

Kernpunten

- Doel van het Groeiplan is om de Moldavische sociaaleconomische situatie een impuls te geven, de rechtsstaat te versterken en hervormingen te versnellen.
- Het Groeiplan bestaat uit drie pijlers: 1) versnellen van sociaaleconomische en rechtsstaatshervormingen; 2) beyorderen van toegang tot de EU interne markt; en 3) financiële steun, middels een Hervormings- en Groeifaciliteit.
- Uitbetaling zal plaatsvinden op basis van conditionaliteiten. Dit is vergelijkbaar met het Groeiplan voor de Westelijke Balkan.
- Het ministerie van Financiën (Minfin) heeft een positief oordeel over de financieringsconstructie van de hervormings- en groeifaciliteit voor MOL. In het RP staat dat NL Europese landen waarvan het bestaan kwetsbaar is, zoals MOL, zal steunen. De faciliteit draagt mede bij aan de doelen van macro-financiële bijstand aan derde landen, wat een bestaand instrument is en waarvoor het kabinet richting TK openheid heeft getoond voor het aangaan van gemeenschappelijke schuld. Financiële bijstand aan derde landen via een hervormings- en groeifaciliteit in plaats van via macro-financiële bijstand (maar op dezelfde verdragsbasis) is eerder ingezet voor de Oekraïne-faciliteit en de faciliteit voor de Westelijke Balkan. Minfin is beleidsmatig positief over de voorgestelde faciliteit, omdat het een kwetsbaar Europees land ondersteunt om hervormingen door te voeren voor economische groei, weerbaarheid en democratische ontwikkeling.

- Als de Unie voor deze faciliteit uitsluitend subsidies zou geven, is met de beperkte middelen binnen de EU-begroting een veel kleiner bedrag mogelijk. De voorgestelde faciliteit en financieringsstructuur hebben geen gevolgen voor de raming van de NLse afdracht aan de EU en geen gevolgen voor de NLse garantstelling voor de EU. Deze wijze van gemeenschappelijke schuld omvat geen risico's voor de begrotingsdiscipline van de lidstaten. Op basis van deze overwegingen vindt Minfin een positief oordeel over de faciliteit gepast, ondanks het feit dat het vorig kabinet kritisch was over een soortgelijke financieringsconstructie van de faciliteit voor de Westelijke Balkan (en zich daarom bij de stemming hierover heeft onthouden); de aangenomen Kamer moties tegen het aangaan van gemeenschappelijke schuld; en het kabinetsstandpunt uit het RP tegen het aangaan van gemeenschappelijke schuld voor nieuwe instrumenten. Minister Heinen heeft ingestemd met dit positieve oordeel.

Datum
30 oktober 2024
Onze referentie
BZ2408134

Toelichting

- In algemene zin is het voorstel in lijn met het Regeerprogramma om steun te bieden aan "Europese landen waarvan het bestaan kwetsbaar is, zoals Moldavië". Het Groeiplan vormt, mede in de context van de Russische agressie in Oekraïne en de desinformatiecampagne en inmenging rond de recente verkiezingen en het referendum in Moldavië, een belangrijk signaal van steun.
- Het Regeerprogramma onderstreept dat NL zeer kritisch staat tegenover verdere uitbreiding van de EU en streng vasthoudt aan de eisen voor lidmaatschap van de EU, inclusief de zogenoemde Kopenhagen-criteria. Er worden geen concessies gedaan aan deze criteria.

Internationale en diplomatieke belang

Pijler I: Versnellen van sociaaleconomische en rechtsstaats hervormingen

- Positief is dat Moldavië wordt gestimuleerd en ondersteund bij het doorvoeren van de vele hervormingen die vereist zijn in het EU-toetredingsproces.
- Het Groeiplan werkt met conditionaliteiten. Uitbetalingen worden gekoppeld aan hervormingen. NL acht het noodzakelijk dat de conditionaliteiten goed worden verankerd in de hervormingsagenda en dat de CIE strikt toetst op betalingsvoorwaarden.
- NL zet erop in dat lidstaten voldoende betrokken worden bij de goedkeuring van de hervormingsagenda en bij besluitvorming over het verlenen van toestemming om over te gaan tot uitbetaling.

Pijler II: Bevorderen van toegang tot de interne markt van de EU

- Bij deze pijler heeft Nederland een aantal aandachtspunten.
- Het bevorderen van geleidelijke integratie langs de lijnen die de CIE voorstelt, kan worden overwogen indien sprake is van meerwaarde voor de Unie, lidstaten en Moldavië en indien de integriteit van de interne markt niet wordt aangetast. Geleidelijke integratie dient te passen binnen de kaders van bestaande associatieakkoorden; dat is hier het geval.
- De implicaties van de voorstellen dienen in kaart te worden gebracht, waarbij onder andere negatieve gevolgen gerelateerd aan het vrij verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen voorkomen moeten worden.
- NL insisteert dat integratie in de interne markt altijd wordt voorafgegaan door implementatie en handhaving van alle relevante onderdelen van het EU-acquis.

Pijler III: Financiële steun en het aantrekken van investeringen

- Ten aanzien van de financiering van de Hervormings- en Groeifaciliteit, is voor NL het uitgangspunt dat de benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de door de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021-2027 en dat deze moeten passen bij een prudente

ontwikkeling van de jaarbegroting. Dat is in dit voorstel het geval. Er zijn geen gevolgen voor de raming van de NL afdracht aan de EU.

- Het voorstel kent goede waarborgen op het gebied van fraude, malversatie en corruptie, waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande controlemechanismes via OLAF, het EOM en de Europese Rekenkamer.
- Krachtenveld EU: Er is brede steun in de Raad voor het voorstel. De overgrote meerderheid van lidstaten onderschrijft het belang van steun aan Moldavië, mede in de context van de Russische agressie en het EU-toetredingsproces. Over de verordening wordt met gekwalificeerde meerderheid gestemd.

Datum

30 oktober 2024

Onze referentie

BZ2408134

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.